

sobota, 02.12.2023

Adwent - historia i znaczenie

Adwent - historia i znaczenie

W pierwszą niedzielę Adwentu, zaczynamy nowy rok liturgiczny. Rok kościelny nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, chociaż liczy tyle samo dni i tygodni (52). Rozpoczyna się pierwszą niedzielą Adwentu (koniec listopada lub początek grudnia), a kończy się w uroczystości Chrystusa Króla. Rok kościelny ma własną strukturę, podziały i święta. W ciągu rocznego cyklu Kościół wspomina całe misterium Chrystusa - od momentu Wcielenia, przez Zesłanie Ducha Świętego, po oczekiwanie na ponowne przyjście Chrystusa na końcu czasów.

Adwent to okres w roku liturgicznym, który rozpoczyna się od pierwszych Nieszporów w 1 niedzielę Adwentu, przypadającą między 18 listopada a 3 grudnia. Obejmuje cztery kolejne niedziele adwentowe, których liczba nawiązuje do starotestamentowego opisu czterdziestoletniej wędrówki Izraelitów po wyjściu z niewoli egipskiej. Samo słowo „Adwent” jest tłumaczeniem greckich słów: epifaneia i parusia. Termin ten w Rzymie oznaczał oficjalny przyjazd dygnitarza państwowego i objęcie urzędu. Natomiast w języku religijnym oznaczał coroczne przybywanie bóstwa do świątyni. W chrześcijaństwie termin „adventus” stał się synonimem przyjścia Chrystusa w sensie jego Wcielenia (epifaneia), jak też powtórnego przyjścia w chwale (parusia). W V w. na oznaczenie czasu przygotowania do narodzenia Pańskiego spotykamy także określenie: „ante natale Domini” lub „adventus Domini”.

Pierwsze ślady obchodzenia Adwentu spotykamy w IV w. w liturgii galijskiej i hiszpańskiej. W dziele przypisywanym Hilaremu z Poitiers znajdujemy wzmiankę o poszczeniu przed Bożym Narodzeniem. Jest to najstarsze świadectwo o specjalnym czasie przygotowania do uczczenia tajemnicy Wcielenia. Synod w Saragossie (389) żądał od wiernych uczęszczania do kościoła od 17 grudnia aż do uroczystości Epifanii. W Galii biskup Tours, Perpetus wprowadził obowiązek postu w trzy dni tygodnia (poniedziałki, środy i piątki) w ciągu trzech tygodni od dnia św. Marcina (11 listopada) do Narodzenia Pańskiego.

W Rzymie okres przygotowania do Bożego Narodzenia został wprowadzony dopiero w drugiej połowie VI. Pod wpływem liturgii Wschodu, nie poszczono w soboty, rozpoczynano więc Adwent 1 grudnia bądź nawet 11 listopada, aby uzyskać liczbę 40 dni postu (na wzór Wielkiego Postu). W VIII i IX w. okres przygotowania przypadał na 30 października lub nawet 24 czy 14 września. Od czasów Grzegorza Wielkiego (590-604) Adwent w Rzymie obejmował 4 tygodnie. Był to czas bezpośredniego, liturgicznego przygotowania do obchodów pamiątki przyjścia Chrystusa.

Na początku IX w. Adwent nabiera także charakteru eschatologicznego - staje się czasem przygotowania na ostateczne przyjście Chrystusa na końcu czasów. Teksty liturgiczne Adwentu ukazują postacie Starego i Nowego Testamentu, przez których życie i działalność Bóg zapowiadał i przygotowywał świat na przyjście Chrystusa. Adwent to czas radosnego oczekiwania na spotkanie z Jezusem. Oczekiwanie na przyjście Jezusa jest źródłem radości. Jakkolwiek przygotowanie to polega na oczekiwaniu i pokucie, stąd fioletowy kolor szat liturgicznych, to jednak pokuta związana jest z radością. Adwent przypomina nam, że całe nasze życie jest czekaniem.

W polskim Kościele Advent ubogacony jest nabożeństwem zwanym „roratami”. To wyłącznie polska tradycja. Roraty są Mszą św. wotywna ku czci Najświętszej Maryi Panny, odprawianą codziennie przed świtem. Stanowią dla chrześcijan wezwanie do czujności w oczekiwaniu na przyjście Zbawiciela i gotowości na sąd ostateczny. Nazwa „roraty” pochodzi od pierwszych słów pieśni towarzyszącej rozpoczęciu Mszy św. w okresie Adwentu *Rorate coeli de super...* (niebiosa rośną spuście nam z góry). Według przekazów historycznych roraty sięgają XII w. Zwyczaj ten przyniosła do Polski prawdopodobnie bł. Kinga z Węgier, żona księcia krakowskiego Bolesława Wstydliwego. Kinga, jak podają źródła historyczne, swoim życiem starała się naśladować Najświętszą Maryję Pannę. Takim pomnikiem nabożeństwa Kingi do Bogurodzicy było zaprowadzenie w kościele na Wawelu, a następnie w klasztorze Starosądeckim (który ufundowała) zwyczaju odprawiania rorat. Z odprawianiem Mszy św. roratniej wiąże się zwyczaj zapalenia dodatkowej świecy tzw. roratki. Świeca ta ozdobiona często niebieską wstęgą przypomina nam postać Maryi, która jest dla nas przykładem gotowości na przyjście Mesjasza. W dawniejszych czasach, jak podają źródła historyczne, przed rozpoczęciem Mszy św. praktykowany był zwyczaj, iż król podchodził do ołtarza, niosąc ozdobioną świecę i stawiał ją na najwyższym lichtarzu w środku ołtarza. Podobne świece przynosili do ołtarza przedstawiciele wszystkich stanów. Podchodząc do ołtarza i składając świece, wypowiadali słowa „Gotów jestem na sąd Boży”. Upřednio jednak oczyszczali swoje sumienia i serca. Dzisiaj symbolem naszej gotowości na przyjście Jezusa są cztery świece zapalane w kolejne tygodnie Adwentu. Świeca roratnia jest zapalana po otwarciu świątyni i światłem wita wchodzących. Praktykuje się również zwyczaj przynoszenia ze sobą lampionów. Stosunkowo młody, bo znany w Polsce dopiero od ponad 160 lat, jest zwyczaj zawieszania w kościele w czasie Adwentu wieńca adwentowego. Na wieńcu umieszcza się cztery świece (symbol 4 niedziel adwentowych). Światło, zieleń i krąg posiadają swoją wymowę (światło, nadzieja, życie, Bóg). Całość wieńca jest symbolem wspólnoty oczekującej w miłości na przyjście Pana. W Wigilię Bożego Narodzenia 4 palące się świece oznaczają przyjście Jezusa, który jest światłością świata.

Źródło: <https://www.niedziela.pl/arttykul/44722/nd/Adwent---historia-i-znaczenie>

Adwent

Adwent rozpoczyna kolejny rok liturgiczny i obejmuje 4 kolejne tygodnie począwszy od pierwszej niedzieli po uroczystości Chrystusa Króla, do pierwszych nieszporów Bożego Narodzenia. Przygotowując się na przyjście Chrystusa, podejmujemy szereg działań, zwłaszcza w dziedzinie naszego ducha. Niech poniższe refleksje pomogą nam w jak najlepszym przeżyciu tego okresu. Adwent – czas radosnego i duchowego oczekiwania

W czasie adwentu powinna dominować radosna nadzieja. Kościół bowiem poprzez liturgię tego okresu budzi w nas uczucia nadziei, tęsknoty i radosnego oczekiwania. Od pierwszej niedzieli Adwentu do 16 grudnia akcentowany jest eschatologiczny charakter tego okresu. Nasze spojrzenie jest skierowane na drugie przyjście Chrystusa w chwale. Druga część zaczyna się 17 grudnia i kończy w Wigilię Narodzenia Pańskiego. Tutaj główny akcent liturgii jest położony na pierwsze przyjście Chrystusa w Jego narodzeniu w Betlejem.

Oczekiwanie na przyjście Jezusa jest źródłem radości. Jakkolwiek przygotowanie na przyjście Pana polega na oczekiwaniu i pokucie, stąd fioletowy kolor szat liturgicznych, to jednak pokuta jest przepełniona radością. Advent przypomina nam, że całe nasze życie jest oczekiwaniem.

Pierwsze przyjście Chrystusa budzące tyle nadziei radości jest zapowiedzą drugiego przyjścia w chwale, na końcu czasów. Ono również winno budzić w nas nadzieję.

-

Adwent czasem nawrócenia

Adwent nie ma charakteru pokutnego w takim samym sensie jak Wielki Post. Jest jednak również czasem nawrócenia i pokuty. Teksty biblijne czytane w tym okresie wzywają nas do pokuty, nawrócenia i odnowy. „Nawróćcie się, bo bliskie jest królestwo niebieskie”(Mt 3, 2). "Głos się rozlega: Drogę dla Jahwe przygotujcie na pustyni. Wyrównajcie na pustkowiu gościniec naszemu Bogu! Niech się podniosą wszystkie doliny, a wszystkie góry i wzgórza obniżą; równiną niechaj się staną urwiska, a strome zbocza niziną gładką" (Iz 40,3-4). "Bracia: rozumiejcie chwilę obecną: teraz nadeszła dla was godzina powstania ze snu. Teraz bowiem zbawienie jest bliżej nas, niż wtedy, gdyśmy uwierzyli. Noc się posunęła, a przybliżył się dzień. Odrzućmy więc uczynki ciemności, a przyobleczmy się w zbroję światła. Żyjmy przyzwoicie, jak w jasny dzień... Przyobleczcie się w Pana Jezusa Chrystusa (...)(Rz 13,11-14)

Główne postacie adwentu: Najświętsza Maryja Panna, Patronka adwentowego czuwania; prorok Izajasz zapowiadający przyjście Zbawiciela i św. Jan Chrzyciel, który bezpośrednio przygotowywał lud na spotkanie Mesjasza, wzywają nas do do prostowania Chrystusowi ścieżek w naszym sercu.

Adwentowe zwyczaje religijne

-

Msza św. roratnia

Stąd też nasz Advent, szczególnie polski, był bogaty w zwyczaje religijne. Od XII wieku znana jest w Polsce adwentowa Msza św. ku czci Matki Bożej, zwana roratami. Podczas tej Mszy zapala się dodatkową świecę, przybraną w białą wstążkę, symbolizującą Matkę Bożą, która jako gwiazda zaranna, jutrenka poprzedziła przyjście na świat prawdziwej Światłości - Chrystusa.

-

Świeca roratnia

Biała świeca ozdobiona białą lub niebieską wstążką, zapalana w czasie Mszy św. roratniej. Jest symbolem Maryi, która podobnie jak jutrenka wyprzedza wschód słońca, tak Ona poprzedziła przyjście Jezusa.

-

Wieniec adwentowy

Ten niemiecki zwyczaj znany jest w Polsce od ponad 160 lat.

Na zielonym wieńcu umieszcza się 4 świece. Cała rodzina gromadząc się w kolejne niedziele adwentu przy wspólnej modlitwie zapala kolejne świece jako znak czuwania i gotowości na przyjście Jezusa.

-

Wspólna modlitwa adwentowa

Dawniej cały Adwent starano się przeżywać we wspólnocie nie tylko rodzinnej, ale też i sąsiedzkiej. Gromadzono się by wspólnie odmawiać modlitwę różańcową, śpiewać pieśni adwentowe, a także pieśni o tematyce obyczajowej, które wzywały do życia zgodnego z Bożymi przykazaniami. Czytano Pismo Święte, żywoty świętych i książki budujące wiarę.

-

Przygotowanie kołędników

Wiele osób w czasie adwentu przygotowuje szopki i gwiazdy do chodzenia po kołędzie. Podejmuje się próby do inscenizacji Jasełek. Warto podtrzymać te piękne zwyczaje.

-

Dobre uczynki adwentowe

Pobożni katolicy wiedzieli, że trzeba przed Panem stanąć z dobrymi uczynkami, dlatego starano się podczas Adwentu wzajemnie sobie pomagać, szczególnie ludziom starszym i biednym. Pięknym zwyczajem była na wsi tzw. szara godzina. Pod wieczór, gdy już skończono codzienne zajęcia gospodarskie, gdy robiło się szaro, coraz ciemniej, wszyscy domownicy: dziadkowie, rodzice, dzieci, zbierali się w kuchni, najlepiej w pobliżu płyty. Nie palono jeszcze lampy. Rozważano w ciszy swoje życie, zastanawiano się nad nim, nie brakowało też cichej modlitwy. Starsi, szczególnie dziadkowie, opowiadali dzieciom, wnukom, jak to było dawniej, jakie były tradycje, zwyczaje; przypominali też dzieje naszej Ojczyzny.

-

Spowiedź adwentowa

Warto w naszej polskiej tradycji kultywować niektóre piękne zwyczaje, zwłaszcza udział w roratach; trzeba skorzystać z rekolekcji adwentowych i sakramentu pokuty, przystępować do Komunii św. Możemy też we wspólnocie rodzinnej śpiewać pieśni adwentowe, razem modlić się i czytać Pismo Święte lub książki religijne i na ich temat rozmawiać. Warto też wyciszyć się, zrezygnować choć trochę ze słuchania muzyki czy oglądania telewizji i w adwencie uczynić więcej dobrego niż to zwykle czynimy.

-

Św. Mikołaj

W pierwszej części adwentu, 6 grudnia przeżywamy wspomnienie św. Mikołaja Biskupa, który zasłynął z wielkiej dobroci dla potrzebujących. Od wieków trwa tradycja obdarowania innych w tym prezentami.

-

Adwent to oczekiwanie a nie świętowanie

Następuje coraz większa komercjalizacja świąt Bożego Narodzenia. Już od początku adwentu krzyżące reklamy supermarketów i domów towarowych - wzywają nas do zakupów i troski tylko o ten jeden wymiar przygotowania do świąt. Rozlegające się kolędy ze stoisk z płytami i kasetami tworzą już atmosferę świąteczną. Przyzwyczajamy się coraz bardziej do tego. Tymczasem jest to poważny problem. Bowiem często z komercjalizacją łączy się desakralizacja.

- Ale św. Mikołaj już kojarzy się raczej z Laponią, a nie z biskupem chrześcijańskim działającym na przełomie III i IV wieku w Azji Mniejszej.- To prawda. Zastanawiam się jednak, na ile jest to nieuchronna konsekwencja tego, że PRL na kilkadziesiąt lat w ogóle zamieniła go na Dziadka Mroza. Powstało puste pole i dlatego łatwiej było wprowadzić coś nowego - takiego Dziadka Mroza z Laponii. Mikołaj chodzi przez cały adwent i to w różnych celach.

Duch Adwentu jest duchem nadziei i radosnego oczekiwania, ale nie świętowaniem z wyprzedzeniem. Nie jest łatwo utrzymać tego ducha w obliczu nacisków komercji, które przemieniły tygodnie przed Bożym Narodzeniem w istne szaleństwo zakupów i rozrywki. Powinniśmy przewycięzać ten komercjalizm i lepiej rozumieć i przeżywać ten okres.

-
Czekamy z tęsknotą na Pana

Wchodzimy w nowy okres Kościoła, okres Adwentu. Jest to czas wielkiego oczekiwania na Chrystusa, oczekiwania na Boże Narodzenie, na Jego wejście do naszego codziennego życia.

Tegoroczny Adwent, przeżywamy jako początek roku poświęconego w szczególny sposób poszukiwaniu Jezusa Chrystusa w naszym życiu. Niech ten adwent i cały rok będą czasem owocnego poszukiwania Chrystusa w liturgii, w modlitwie, w słowie Bożym, w sakramentach, w życiu codziennym i w drugim człowieku. Nie lękaj się Chrystusa, nie lękajmy się otworzyć mu drzwi naszych serc. Miejmy świadomość, że jest to czas naszego osobistego adwentu. Umiejmy się wyciszyć, wejść w siebie i podejmować mądre, zgodne z wolą Bożą, decyzje.

Wołajmy z radością i ufnością :

Przyjdź, Panie Jezu!

Źródło: Marek Starowiejski: www.opoka.org.pl